

PER M. WIJKMAN

Kampen om jordens allmänningar*

Under 70-talet har nationernas försök att stycka upp jordens återstående allmänningar och fördela dem mellan sig intensifierats: fiskegränserna har utvidgats, Antarktis kan komma att tilldelas de få länder som nu har vetenskapliga installationer där och de rikaste länderna har lagt beslag på satellitbanor i rymden. Per M. Wijkman visar att en uppstyckning av allmänningarna ofta blir orättvis och leder till ett ineffektivt resursutnyttjande. Han presenterar ett förslag som kan förena rättvisa med effektivt utnyttjande av allmänningarna.

Nationalstaterna strider om jordens sista allmänningar: kontinentalranden och djuphavsbotten, haven ovanför dem, den antarktiska kontinenten samt den yttre rymden.

Dessa områden har traditionellt ansetts vara internationella allmänningar med fritt och öppet tillträde för alla länders medborgare. Denna nationalistiska tradition har inspirerat en rad resolutioner i FNs generalförsamling alltifrån 1970, då djuphavsbotten förklarades vara en "mänsklighetens arvedel", till i år, då månen förklarats vara en "mänsklighetens gemensamma egendom". Men vid konferensbordet, där jurister och diplomater översätter dessa högstämda visioner till konkreta förslag, råder en nationalistiska underströmning.

I New York vid juli-augustisessionen

tog Förenta Nationernas Tredje Havsrättskonferens (UNCLOS III) ytterligare ett steg mot att formellt tilldela kuststaterna egendomsrätt till fiskebestånden i världshaven, och gas- och oljetillgångarna på kontinentalranden.

I Genève i september började Förenta Nationernas Internationella Telekomunikationsunion att förhandla om tilldelningen av nyttjanderätter till det elektromagnetiska spektrumet och till rymdbanor för rymdsatelliter. Utvecklingsländerna har krävt att spektrumet och den jordstationära rymdbanan skall styckas upp, och att äganderätter skall tilldelas enskilda nationer.

I Washington denna höst diskuterar antarktiska klubben ett fördrag om utnyttjande av levande tillgångar i de antarktiska vattnen. Om fördragsutkastet godkänns kan det leda till att det nuvarande förbudet mot exploatering av antarktiska naturtillgångar hävs helt och att existerande territoriella anspråk på kontinenten erkänns.

Fillic PER M. WIJKMAN är verksam vid Woods Hole Oceanographic Institution, Massachusetts. Han har sysslat med en rad internationella ekonomiska frågor: kapitalrörelser, sjöfart, fiske och handel med tjänster.

* Jag tackar Clas Wihlborg för stimulerande diskussioner om dessa frågor. Arbetet har finansierats av Marine Policy and Ocean Management Program of the Woods Hole Oceanographic Institution, Pew Memorial Trust och Department of Commerce, NOAA Office of Sea-Grant, grant NA 79AA-D-00102.

Denna omvandling av "mänsklighetens arvedel" till nationell egendom strider visserligen mot den officiella filosofin, men är knappast förvånande. Inkomst- och befolkningstillväxten har höjt priset på naturtillgångar i förhållande till andra varor. Tekniska framsteg, som delvis betingats av dessa prisstegringar, har öppnat tidigare otillgängliga naturtillgångar för ekonomisk exploatering. Allteftersom marginella tillgångar har blivit värdefulla att utvinna har intramarginella resurser givit upphov till större jordränder. För att komma åt jordränderna har flera länder försökt förvärva dessa tillgångar.

Denna utveckling ger anledning till två viktiga frågor. Nationell äganderätt till vad som tidigare betraktades som internationell allmänning kan leda till ineffektiv exploatering om inte de enskilda ägarna samordnar utvinningen. Den första frågan är därför under vilka omständigheter det är vettigt att göra en uppdelning av jordens allmänningar.

Utvidgningen av nationell jurisdiktion till internationella områden omfördelar också inkomster mellan länder, såvida inte de som förlorar allmänningsrättigheter kompenseras. Den andra frågan är därför, huruvida den föreslagna fördelningen av "mänsklighetens arvedel" är rättvis.

Denna artikel diskuterar när det är vettigt att uppdelar internationella allmänningar. Efter att ha beskrivit aktuella utvecklingstendenser föreslår den en förvaltning för odelbara tillgångar som förenar effektiv resursanvändning med en "rättvis" internationell inkomstfördelning.

Inhägnad av allmänningar

Allmänningar kännetecknas av att samtliga ägare har tillträde på samma villkor, under det att alla övriga är utestängda. Tillträdet för ägarna är i princip fritt. Så länge resurstillgången är obegränsad in-

nebär detta inget problem, men så snart knapphet uppstår resulterar oreglerat tillträde i "trängsel" på allmänningen, och tillträdet måste begränsas på något sätt. En extrem men traditionell metod att kontrollera tillträdet till en allmänning är att stycka tillgången och ge varje delägare fullständig egendomsrätt till den del som han tilldelats. Vi skall kalla detta tillvägagångssätt för "inhägnad (enclosure) av allmänning". Ett känt historiskt exempel på en sådan åtgärd utgör den medeltida byallmänningen.

Byarna i medeltidens Europa innehöll ofta landområden, särskilt äng- och skogsmark, till vilka både byborna och feodalherren hade tillträde. Bybornas rättigheter specificerades ofta noggrant. Nyttjanderätten var personlig och kunde inte säljas, och allmänningens produkter var avsedda för självhushåll. Således fanns inga marknader för dessa rättigheter. Stigande priser på jordbruksprodukter skapade incitament att genom murar eller staket inhägna allmänningarna. När ullpriset steg i 1200-talets England till exempel, försökte feodalherren ofta minska allmänningen genom att omvandla delar av den till privat betesmark.

I 1800-talets Europa innebar inhägnaden oftast att gemensam ängsmark omvandlades till privat jordbruksmark, när livsmedelspriserna steg. Inhägnadsprocessen var nu reglerad i många länder och omfattade bla bestämmelser om kompensation till dem som förlorade allmänningsrättigheter. Eftersom inhägnaden ofta resulterade i mera effektivt utnyttjande av jorden borde det varit möjligt – åtminstone i teorin – att kompensera den som förlorade.

När inhägnad är ineffektivt

I många fall är emellertid inhägnad ett ineffektivt sätt att dela upp allmänningar. Det finns två viktiga anledningar till att vissa typer av allmänningar inte lämpar sig för inhägnad:

1. Resursens storlek är okänd.

2. Resursen är inte delbar eller den är delbar men äganderätten till delarna kan inte hävdas, tex på grund av stora externa effekter.

Många exempel finns på naturtillgångar vars storlek länderna inte kunnat enas om. Detta beror ibland på otillräcklig prospektering eller på otillfredsställande prospekteringsteknik. Till exempel erfordras så omfattande urvalsundersökningar vid upprepade tillfällen för att bestämma fiskebeståndens storlek, att en uppskattning med normal felmarginal blir orimligt dyr. Därför är beslutsfattarna ofta okunniga om enstaka fiskebeståndets storlek.

Mera fundamentalt gäller att resursstorleken är okänd därför att den i sista hand bestäms av tillgänglig produktionsteknik, samt relativa varu- och faktorpriser. Allteftersom dessa förändras, påverkas också resursens storlek. Många olika sätt finns som bekant att mäta oljefyndigheter. Den mängd olja som det lönar sig att utvinna ur en oljekälla beror bl a på oljepriset. På samma sätt är storleken på det elektromagnetiska spektrumet, dvs det antal telekommunikationer som kan förmedlas, beroende av produktionsteknologin och på hur mycket kapital som investerats i sändar- och mottagarutrustning. Storleken på många naturtillgångar är sålunda med nödvändighet osäker och beroende på föränderliga ekonomiska och tekniska faktorer.

Vissa resurser kan av olika skäl inte delas, eller äganderätten kan inte hävdas till rimlig kostnad. Till exempel betraktas fisk och fågel oftast som gemensam egendom, emedan deras bosättningsort inte kan inhägnas och kostnaden för att skaffa och behålla äganderätten till enstaka djur är hög. Även så pass stora djur som valar är orimligt dyra att märka eftersom de inte förflyttar sig i stim.

Externa effekter vid utnyttjande av allmänning kan skapa stora problem vid

försök till inhägnad. Den takt, med vilken land A utnyttjar resurser, påverkar oftast utnyttjandekostnaderna även för land B och omvänt. Om land A är först med att borra efter olja eller fiska på ett område kan dess verksamhet sänka trycket i oljekällan eller tunna ut fiskebestånden. Därigenom påverkas även kostnaderna för det senare anlända landet B att pumpa olja eller fånga fisk. Även om de båda länderna sålunda kan enas om resursens storlek och respektive lands andel skulle inget av dem finna det lönsamt att bygga en gemensam oljepump och utnyttja resursen på ett effektivt sätt i optimal takt.

Behov av internationell samordning

Om inhägnad av allmänningstillgångar visar sig omöjlig av de skäl som diskuteras, krävs något slags mellanstatlig eller internationell samordning för att resursutnyttjandet skall ske på ett effektivt sätt. Med få företag och länder inblandade är förutsättningarna goda att parterna uppfattar det ömsesidiga beroendet vid resursutnyttjandet. Därigenom får de incitament att nå en överenskommelse om delning av resursen samt om avverkningstakt. Det förefaller tex relativt lätt att uppnå överenskommelser om utnyttjande av gränsfloder om endast två länder är inblandade.

När många företag och regeringar är inblandade kan effektiva överenskommelser vara mycket svårare att uppnå och övervaka. Varje resursavverkare och även varje regering kan uppfatta sig själv som en "free rider". De söker då främja ett system av produktionskontroll som de i hemlighet kan kringgå. Någon typ av central internationell samordning blir här nödvändig.

En styckning av internationella allmänningar kan således leda till en allvarlig misshushållning med jordens gemen-

samma resurser. Vid ett oreglerat utnyttjande av dessa resurser kommer för många att trängas på allmänningen och dess resurser kommer snabbt att uttömmas. "Allmänningens tragedi" är att avsaknaden av lämpliga institutioner för förvaltning av allmänningens tillgångar gör att en privatekonomiskt rationell strävan efter vinst inte längre är samhällsnyttig. Kan vi förvänta oss att nationer kommer att upprätta lämpliga institutioner för att förhindra att denna tragedi utspelas på jordens kvarvarande allmänningar?

Försök till nationalisering av allmänningar

Den nuvarande tendensen vid många FN-konferenser är att stycka upp internationella allmänningar och placera dem under nationell kontroll, snarare än att upprätta lämpliga internationella förvaltningar. Huruvida detta är klokt eller rättvist beror på resursens egenskaper samt på om följande tre villkor är uppfyllda:

1. De som förlorar allmänningsrättigheter får vederbörlig kompensation.
2. Resursutnyttjandet samordnas.
3. Tillträdet till resursen är icke-diskriminerande.

Detta avsnitt studerar några aktuella fall från dessa synpunkter: fiskerättigheter, Antarktis, det elektromagnetiska spektrumet samt olje-, gas- och manganodul-fyndigheter.

Fiskerättigheter

Fiskebestånden utgör ett klassiskt exempel på allmänning. Delegaterna i havsrättsförhandlingarna enades om att världens fiskevatten i praktiken skulle inhägnas. Kuststaterna skulle få exklusiva rättigheter att fiska inom 200 nautiska mil från kustlinjen. Mer än 90 procent av världens fiskefångst sker inom den föreslagna zonen, eftersom de rikaste fiskevattnen ligger på kontinentalsockeln

grundna vatten. Sålunda kommer 80 kuststater att inhägna världens främsta fiskevatten, när förslagen vid Havsrättskonferensen omsätts i praktiken.

Kuststaterna har hävdad att denna utvidgning av den nationella jurisdiktionen är nödvändig för att skydda fiskebestånden från utfiskning. Detta argument är giltigt endast om fisken uteslutande rör sig inom en viss zon, och om kuststaten kan utöva en effektiv kontroll över det årliga fiskeuttaget. Det är ingalunda självklart att så är fallet.

Många viktiga fiskebestånd passerar nationsgränser under sina vandringar längs kusterna. Denna fisk kan därför i praktiken fångas av alla de stater genom vars vatten den passerar. De åtgärder som en viss stat vidtar för att begränsa fiskeuttaget i sin zon är meningslösa om inte andra stater minskar sina uttag på motsvarande sätt. Dessa problem uppstår även vid zoner på upp till 200 nautiska mil. Det en gång så rika ansjovisfisket utanför Latinamerikas Stilla havskust sker i såväl chilenska som peruanska fiskevatten. Nordsjöfisket delas mellan sex eller sju europeiska länder. Ett av de rikaste fiskevattnen i världen, Georges Banks, delas mellan Kanada och USA. I dessa fall är det mindre viktigt hur gränsen mellan länderna dras än att de kan komma överens om fiskeuttagets storlek och fördelningen av andelar, samt att de kan övervaka att överenskommelsen efterlevs. Regeringsöverenskommelsen mellan Kanada och USA att ställa Georges Banks under en gemensam kommission, verkar därför vara ett steg i rätt riktning.

I vissa fall medför utvidgningen av fiskegränserna att ett fiskebestånd helt hamnar inom ett enda lands jurisdiktion. Det är i detta fall möjligt för en regering att se till att resursuttaget blir effektivt. Program för kontroll av fiskeuttaget är emellertid inte populära bland fiskarna. De politiska svårigheterna att i praktiken

genomföra sådana program bör därför inte underskattas.

Utvidgning av fiskegränser är sålunda inget säkert recept mot den nuvarande överexploateringen av jordens fiskebestånd. Genom att minska antalet länder som äger fiskevatten, ökar visserligen incitamenten för dessa länders regeringar att kontrollera resursuttaget. Men mot dessa i och för sig osäkra vinster av utvidgningen av kuststaternas fiskezoner står en betydande omfördelning av inkomster från kustlösa stater till kuststater. Alla jordräntor från fiskevattnen tillfaller enligt Havsrättskonferensens förslag kuststaterna, och ingen kompensation lämnas till de fisknationer som förlorar en gammal rätt att fiska inom de områden som tidigare utgjorde allmänning.

Den antarktiska kontinenten

Den antarktiska kontinenten, som omfattar en tiondel av jordens landmassa, utgör en allmänning för vetenskapsmän enligt det antarktiska fördraget av 1959. Den förvaltas för närvarande av en rådgivande församling bestående av de tretton nationer som upprätthåller vetenskapliga stationer i Antarktis. Dessa länder har reserverat kontinenten för vetenskaplig forskning och förbjudit resursutvinning genom ett beslut år 1977. Sju av de tretton medlemsnationerna (Argentina, Australien, Chile, Frankrike, Nya Zeeland, Norge och Storbritannien) har formella territorialanspråk på kontinenten. Argentina, Chile och Storbritannien ställer krav på delvis samma områden, under det att de övriga länderna har godkänt varandras krav. Det nuvarande fördraget fryser dessa anspråk och förbjuder nya.

Fördraget kan uppsägas 1991. Det är troligt att detta sker för att slutligen reglera vilka som äger den antarktiska kontinenten med ekonomiska zoner och kontinentalsocklar. Det tionde rådsmö-

tet granskar denna höst ett fördragsutkast som skall reglera utnyttjandet av andra levande tillgångar än val och pälssäl. Denna fråga intresserar framför allt fisknationerna Sovjetunionen, Polen och Japan. Därmed aktualiseras emellertid också frågan om gas och oljeutvinning vilket i första hand intresserar Förenta staterna. Om resursutvinning tillåts stiger territoriella anspråk i det antarktiska området kraftigt i värde. Majoriteten av länderna i rådet har territoriella anspråk. Det tionde rådsrådet kan därför vara första steget i en utveckling där majoriteten tilldelar sig själv betydande rikedomar.

Naturtillgångarna i Antarktis består av olje- och gasfyndigheter både på land och vid kusten av samma storleksordning som oljefyndigheterna vid Alaskas nordkust. Vidare finns stora fyndigheter av kol, av okänd storleksordning, samt av järnmalm. De levande tillgångarna består främst av pälssäl, som för närvarande är hårt skattade, krabbor, hummer, fisk och krill. Krill är den viktigaste av dessa levande tillgångar. Man har beräknat att ca 50 miljoner ton krill skulle kunna fångas årligen, dvs ungefär samma mängd som världens nuvarande årliga fångst av fisk. Det är osäkert hur detta skulle påverka blåvalen som lever huvudsakligen på krill.

Den antarktiska kontinenten ger många goda exempel på hur stora externa effekter försvårar en effektiv resursutvinning. I synnerhet de levande tillgångarna utgör ett enda ekosystem. Ett enda hav omsluter den antarktiska kusten. Strömmarnas kretslopp kring kontinenten medför att kuststaterna måste samordna sin resursutvinning. Dessutom kan oljeutvinning vid kusterna få betydande konsekvenser för de levande tillgångarna i havet.

Alla dessa faktorer samverkar till att göra en samordnad resursutvinning på den antarktiska kontinenten nödvändig.

Frågan är om denna förvaltning av kontinenten bör ske genom den rådgivande församlingen, där de länder, som har territoriella anspråk och ett intresse i ekonomisk utvinning, är överrepresenterade, eller om den bör förvaltas av någon annan institution. Bör länder med existerande territoriella anspråk ensamma få dela på de jordräntor, som uppstår vid naturresursutvinning, eller bör dessa räntor delas mellan en större grupp länder?

Det elektromagnetiska spektrumet

Det elektromagnetiska spektrumet för radiovågor och atmosfären i vilken rymdsatelliter kretsar har traditionellt uppfattats som en internationell allmänning som enskilda nationer inte kan göra anspråk på. Deras användning har samordnats av Förenta Nationernas Internationella Telekommunikationsunion. Nyttjanderätter har tilldelats den som först gjort anspråk på nyttjande. När ett land behövt flera frekvenser har det meddelat unionen, som delat ut frekvenser på ett sätt som minskat risken för störningar. Inga nyttjandeavgifter har debiterats. Eftersom efterfrågan på telekommunikationer utvecklades tidigast i industriländerna har 90 procent av nyttjanderätterna hamnat hos 10 procent av världens länder.

Så länge som det elektromagnetiska spektrumet hade stor kapacitet utgjorde dess användning inget tvisteämne. Nu har emellertid det elektromagnetiska spektrumet blivit trångt och trängsel hotar den jordstationära banan för rymdsatelliter. Den dag då u-länderna kräver sin andel frekvenser kommer kanske hela det elektromagnetiska spektrumet att vara upptaget. Denna höst sammanträder i Genève The World Administrative Radio Conference (WARC 79) för att bestämma fördelningen av nyttjanderätter under de kommande tjugo åren. U-

länderna har krävt att nyttjanderätter skall allokteras på basis av förväntad framtida användning. Om inga marknader för uthyrning av frekvenser tillåts riskerar en engångsfördelning att medföra ett underutnyttjande av frekvenserna. En motsvarande situation föreligger vid fördelning av nyttjanderätter till den jordstationära banan. Samma fördelning till förstkommande har tillämpats här, så att tekniskt avancerade länder erhållit fri användning av de mest attraktiva delarna av satellitbanan. Länderna kring ekvatorn har nu gjort anspråk på äganderätt över den del av den jordstationära banan, som passerar över deras territorier.

Frågan är om en uppstyckning av det elektromagnetiska spektrumet och den jordstationära banan enligt de föreslagna principerna är effektiv. Avgörande härvid är de externa effekternas betydelse. Sändningar på en frekvens kan störa samtidiga sändningar på grannfrekvenser på samma ort. Satelliter vandrar i sina banor och kan kollidera med andra satelliter. Dessa störningar är oftast tvåsidiga: sändare A stör sändare B som i sin tur stör A. Satellit A kan inte kollidera med satellit B utan att skadas själv.

Det är möjligt att privata marknader till låga systemkostnader kan lösa de problem som störningar ger upphov till. Om emellertid kostnaderna är för stora för ett system som håller störningar på rimlig nivå, bör inte dessa rymdtillgångar styckas upp och delas ut till enskilda länder, utan måste underkastas någon slags samordnad internationell förvaltning.

Olje- och gasfyndigheter samt mangannoduler

Kontinentalranden och djuphavsbotten har historiskt betraktats som en internationell allmänning i enlighet med traditionen om havens frihet. Förenta Nationer-

na har också förklarat havsbotten vara "mänsklighetens arvedel". Icke desto mindre har kontinentalranden sakta men säkert annekterats av kuststaterna under efterkrigstiden. Havsrättskonferensen föreslår att kuststaternas äganderätt skall utsträckas till 350 nautiska mil eller till 100 nautiska mil vid djup på över 2 500 meter. Detta skulle betyda att hela kontinentalranden tilldelas kuststaterna. Inom detta område finns stora olje- och gasfyndigheter. Idag svarar fyndigheter på kontinentalsockeln för cirka 20 procent av världens totala olje- och gasproduktion.

Ytterligare fyndigheter (tex i Kinesiska havet, på Georges Banks, samt i polarområdet) har ännu inte börjat exploateras. Dessutom har fyndigheter påträffats på kontinentalslutningen vid 2 000 meters vattendjup, och de tekniska svårigheterna att borra på detta djup anses bemästrade. Djuphavsbottens främsta tillgångar är annars mangannoduler, som finns framförallt i Stilla havet. Dessa innehåller varierande mängder mangan, nickel, kobolt och koppar. Lönsam gruvdrift anses nu möjlig. Kontinentalranden och djuphavsbotten visar sig dock till skillnad från tidigare exempel vid närmare betraktande i stort sett sakna de egenskaper som gör en traditionell inhägnad ineffektiv. Nodulfält kan inmutas och avverkas utan externa effekter, liksom oljefyndigheter på kontinentalsockeln, troligen med få undantag. Att utsträcka kuststaternas jurisdiktion till havsbottens mittlinje skulle troligen inte medföra några nämnvärda effektivitetsförluster. Däremot skulle detta omfördela inkomster till kuststaterna i en uppenbarligen oacceptabel omfattning. Det är troligen av den anledningen som Havsrättskonferensen bibehållit djuphavsbotten som internationell allmänning.

Marknad eller byråkrati

Vi har sett att vissa resurser inte kan styckas utan stora effektivitetsförluster och därför bör behållas som allmänningar. När allmänningens tillgångar börjar bli knappa måste emellertid delägarnas traditionella rättigheter till fritt tillträde inskränkas för att allmänningen skall kunna avverkas effektivt. Tillträde kan kontrolleras genom att någon form av "inträdesbiljetter" (avverkningslicenser) till allmänningen säljs på marknader eller genom en administrativ tilldelning av tillstånd enligt några andra principer.

En byråkratisk reglering av tillträdet framställs ibland som lämplig för allmänningar, eftersom ett sådant tillvägagångssätt av många anses vara mera rättvis än marknadslösningar. Det kan i förstone förefalla rättvist att alla delägare skall få använda allmänningen i samma utsträckning efter några av en internationell byråkrati fastlagda normer. En central tvistefråga vid havsrättskonferensen är tex hur tillträdet till mangannodulfälten skall regleras. De utvecklade marknadsekonomierna hävdar att inmutningar skall auktioneras bort till högstbjudande. Utvecklingsländerna och planekonomierna hävdar att rättvisesynpunkter måste anläggas vid utdelning av inmutningar för att möjliggöra för så många länder som möjligt att bedriva gruvdrift på havsbotten. Genom att göra avkall på effektivitetskravet skulle en rättvisare fördelning av allmänningen erhållas, menar dessa länder.

Denna, enligt min uppfattning, felaktiga ståndpunkt bygger på att man inte vill inse att länder har två intressen i allmänningen: ett ägarintresse och ett producentintresse. Genom att särskilja dessa kan en förvaltning av allmänningar skapas som förenar effektiv användning med en rättvis fördelning av intäkterna. Hur skall en sådan förvaltning arbeta?

Nyttjanderätter via marknaden och jordräntor via konferensbordet

Den myndighet som förvaltar allmänningar bör maximera jordräntorna från denna. Myndighetens första uppgift är därför att reglera tillträdet till allmänningen genom att auktionera nyttjanderätter till högstbjudande. Detta skulle nämligen maximera ränteintäkterna från allmänningen.

Myndighetens andra uppgift är att utdela ränteintäkterna, efter avdrag för kostnader, till allmänningens delägare i proportion till antalet andelsbevis.

Detta system har två viktiga fördelar framför ett system med administrativ fördelning av tillträdet:

1. Användningen av prismekanismen vid fördelning av nyttjanderätterna leder till en effektiv användning av resursen. Nyttjanderätten kommer vid frånvaro av en anbudskartell att tillfalla de effektivaste producenterna – oavsett nationali-

tet – därför att de kan bjuda över mindre effektiva företag. Sålunda kommer resurserna att nyttjas av de effektivaste företagen och utvinningskostnaderna kommer att minimeras.

2. Kampen om fördelningen av jordräntorna från allmänningarna kan frikopplas från hur allmänningarna används. Varje delägare får jordräntor i proportion till innehavet av andelsbevis. Förhandlingarna kan därför inskränkas till hur andelsbevisen skall fördelas mellan länder. Eftersom detta är en fördelningsfråga finns inget givet svar, men genom att ställa frågan klart uppstår förhoppningsvis en fruktbar diskussion om innebörden i FN-deklarationen att jordens allmänningar utgör en "mänsklighetens arvedel".

Den förvaltning som skisseras här skulle enligt min mening förena effektivitet i produktionen med "fördelningsrättvisa", eftersom den fördelar nyttjanderätter på marknadstorget och jordräntor vid konferensbordet.